

Завали

Микола Руденко

Дитяча уява не знає спочинку:
Щоб вивчити духів (чи добрий, чи злий),
На шию повісивши лампу-бензинку,
В покинуту шахту я лазив, малий.

За мною рушала вихраста ватага —
Цікавий до всього хлоп'ячий загал.
І сталось, пригадую: дика відвага
Зненацька мене підвела під завал.

Доба чи століття?..
В бензинці помалу
Рудий язичок до кінця догорів.
А ті, що лишилися по той бік завалу,
Чомусь не приводять батьків-шаhtarів.

Пітьма, ніби чорна розкошлана вовна,
Плодила із себе жахливих потвор.
Здавалось, чиїсь ворушилися жовна.
Деся пробував ноту диявольський хор.

Мелодія мороку — газів шипіння,
Дзюрчання води і тріщання пород —
Наповнила болем дитяче терпіння
І страхом кривила покусаний рот.

А темрява дика, кошлата, безлика
У мозку гойдала приглушений дзвін.
Та ось біля мене з'явилася пика —
Я духом відразу пізнав,
Що це він.

Я в хижі очиці дивився крізь сльози,
А вухо ловило в глухій тишині
Його обіцянки й підступні погрози:
— Ти вийдеш —
Та мусиш служити мені...

Минуло піввіку — і я за лісами
Зустрівся з очима, що бачив колись.
Завали не ті, а погрози ті ж самі:
— Ти вийдеш, але... Послужи, підкорись.

Піввіку пройшло, та словами старими
Затемнено душі...
І корінь, і суть...
І гупають друзі в завали незримі.
А воля і світло...
Чи їх донесуть?